

Torek, 12. 05.2020

Geografija 6

Torek, 19.5.2020

Dober dan šestošolke in šestošolci!

Pred dvema mesecema smo začeli z obravnavo **toplotnih pasov** na daljavo. Povedali smo, da na zemlji ločimo pet različnih pasov. Danes bomo naše znanje dopolnili z dvema, ki sta le podobna pravemu toplotnemu pasu.

Najprej ponovimo:

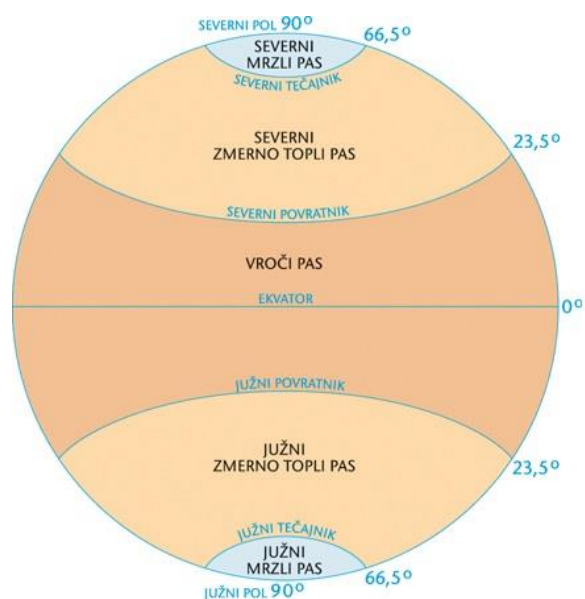
**Toplotni pasovi** so območja ali predeli zemeljskega površja s podobnimi podnebnimi značilnostmi, ki se razlikujejo po temperaturah ( različno segrevanja površja ), vplivu reliefa, vplivu morja...

Toplotni pasovi so:

- Severni mrzli ali polarni pas
- Severni zmerno-topli pas
- Vroči ali tropski pas
- Južni zmerno-topli pas
- Južni mrzli ali polarni pas

Črte in točki, ki jih ločijo so:

- severni pol ali tečaj -  $90^\circ$
- severni tečajnik -  $66,5^\circ$
- severni povratnik -  $23,5^\circ$
- južni povratnik -  $23,5^\circ$
- južni pol ali tečaj -  $90^\circ$



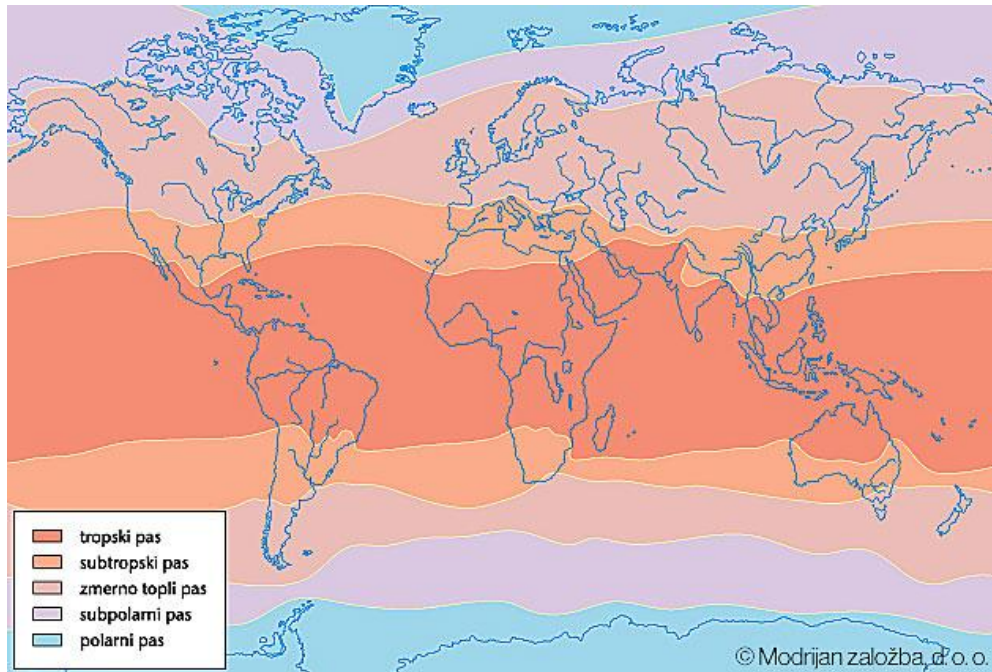
Meje med njimi niso ostre, zato so se med njimi oblikovali še S in J subtropski in S in J subpolarni pasovi.

Današnja navodila so namenjena dvema urama, ker bomo ponavljali že predelano snov. V prilogi imamo razširjen pregled toplotnih pasov. V vaše zvezke lahko izpišete z rumeno osenčene subtropski podnebji in rastje v teh podnebjih, ter subpolarno podnebje in rastje.

Pretekli teden sem vam poslal vprašanja za ponavljanje in premalo poudaril poznavanje strani neba, kar predstavlja nekaterim še vedno težavo. Ob ponavljanju in preverjanju znanja vsekakor ponovite tudi strani neba. Uspešno učenje.

Zdravo in lep pozdrav JU

## **TOPLOTNI PASOVI IN POSEBNOSTI**



Toplotni pasovi so območja, ki se **razprostirajo čez celotno Zemljo**. Osnovno izhodišče za njihovo določanje je temperatura.

Ločimo **pet tipov toplotnih pasov**:

- Tropski pas
- subtropski pas
- zmerno topli pas
- subpolarni pas
- polarni pas

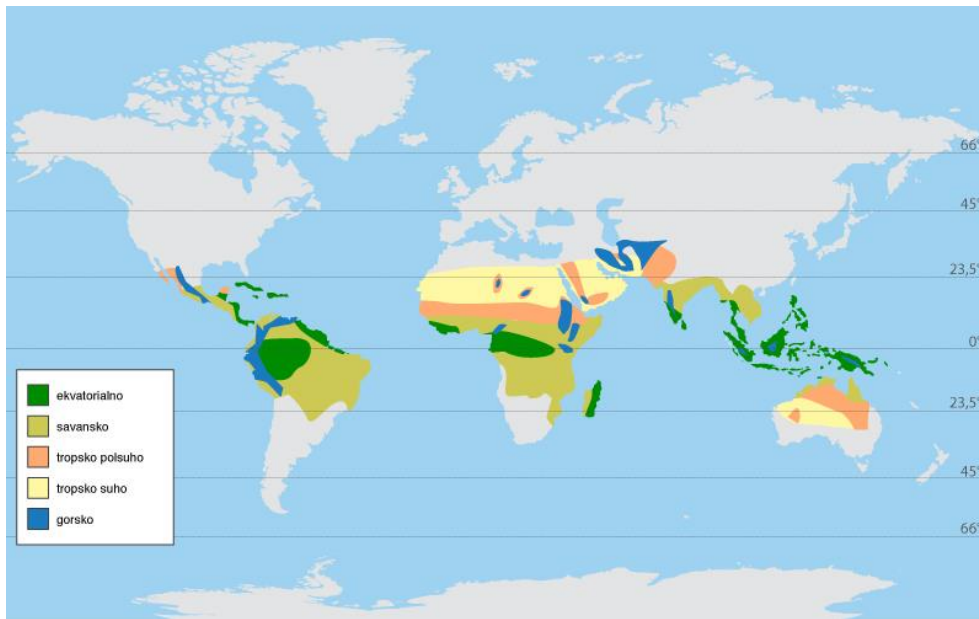
Znotraj vsakega pasu pa ločimo več tipov podnebij.

### **TROPSKI ALI VROČI PAS**

Leži se med severnim in južnim povratnikom (23,5°). Temperature pa so skozi vso leto med 20°C in 30°C.

V tropskem pasu ločimo štiri tipe podnebj:

1. **EKVATORIALNO PODNEBJE** - zanj je značilno bujno rastlinstvo in malo podrasti (Tropski deževni gozd, Svetli gozd), obilne padavine od 1500 - 2000 mm letno
2. **SAVANSKO PODNEBJE** - zanj je značilno savansko rastlinstvo (grmovja, drevesa, travniško rastlinstvo), menjavanje deževne in sušne dobe
3. **TROPSKO SUHO** - zanj je značilno puščavsko rastlinstvo, od 200 – 250 mm padavin letno
4. **POLSUHO PODNEBJE** - zanj je značilno puščavsko rastlinstvo (trnati grmički, kaktusi ali celo nič- zaradi suše), pod 250 mm padavin letno



## SUBTROPSKI PAS

Leži med povratnikoma ter 40° severne in južne geografske širine. V tem toplotnem pasu se že oblikujejo letni časi. Temperatura je vso leto med 10°C in 30°C.

Oblikujejo se že letni časi.

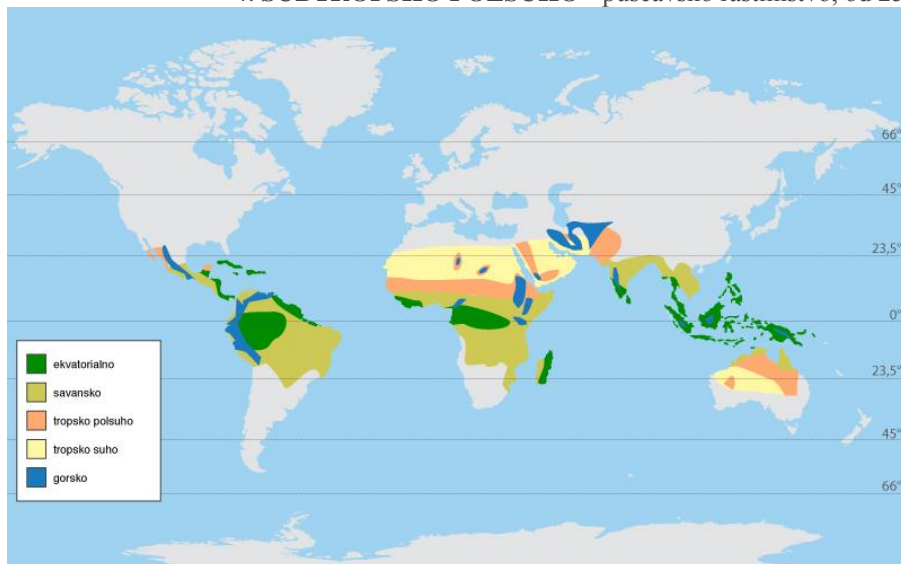
V subtropskem pasu ločimo **pet tipov podnebij**:

1. **SREDOZEMSKO PODNEBJE** - zanj je značilno mediteransko rastlinstvo, poletna suša, zimzeleni listavci, malo padavin poleti več pa v jesen in pozimi

2. **SUBTROPSKO VLAŽNO PODNEBJE** - značilen je vlažni subtropski gozd, največ padavin poleti in malo v jesen in pozimi

3. **MONSUNSKO PODNEBJE** - značilen je vlažni tropski gozd (nižja drevesa, ki so redkeje poseljena, več podrasti), izrazit višek padavin poleti v času monsuna

4. **SUBTROPSKO POLSUHO** - puščavsko rastlinstvo, od 250 - 500 mm padavin letno

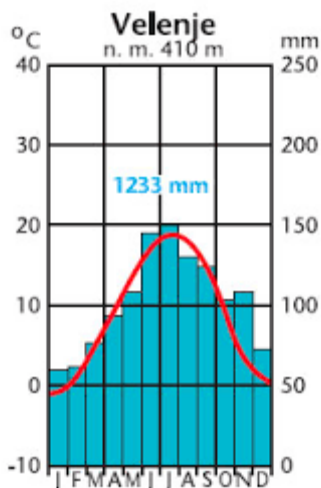
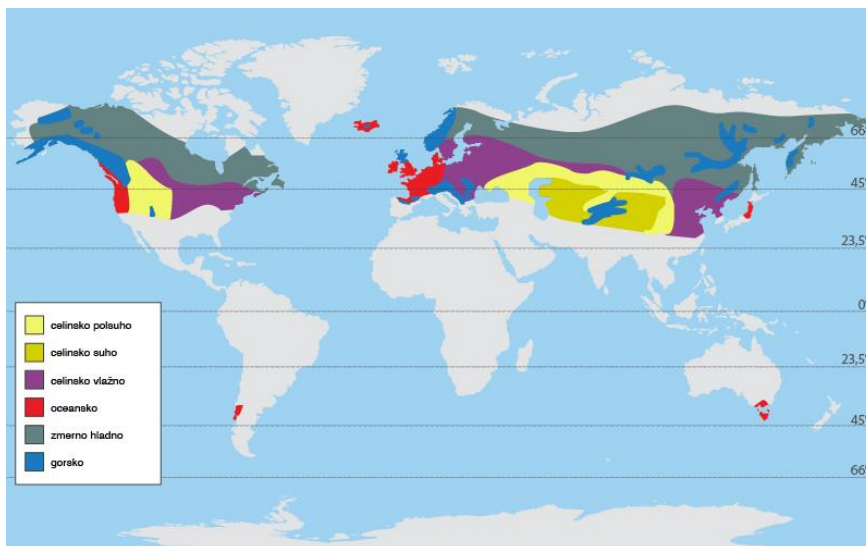


## ZMerno TOPLI PAS

Leži na severu in jugu od 40° do povratnikov. Temperature so poleti nad 10 °C, pozimi pa se spustijo pod 0 °C.

V tem pasu ločimo pet tipov podnebnij:

1. **OCEANSKO PODNEBJE** - za ta tip podnebja je značilen listnati gozd, padavine so enakomerno razporejene skozi vso leto
2. **CELINSKO VLAŽNO PODNEBJE** - tu lahko najdemo listnati gozd in mešani gozd, nad 500 mm padavin letno z viškom poleti
3. **CELINSKO POLSUHO PODNEBJE** - tu lahko najdemo stepsko rastlinstvo, od 250 do 500 mm padavin letno z viškom poleti
4. **CELINSKO SUHO PODNEBJE** - tu najdemo puščavsko rastlinstvo, pod 250 mm padavin letno z viškom poleti
5. **ZMerno HLADNO PODNEBJE** - tu pa najdemo iglasti gozd , pod 500 mm padavin letno z viškom poleti



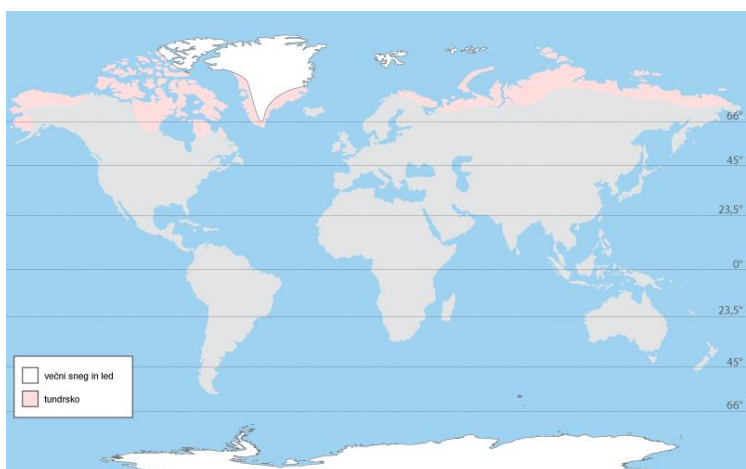
## SUBPOLARNI PAS

Leži na območju **severnega in južnega tečajnika**. Posebnost je polarni dan in polarna noč.

V tem pasu lahko najdemo dva tipa podnebja:

1. **SUBPOLARNO (TUNDRSKO) PODNEBJE** - tam lahko najdemo le mahove in lišaje ter pritlikave grmičke, temperature ne dvignejo nad  $10^{\circ}\text{C}$ , višek padavin poleti

2. **POLARNO PODNEBJE**- za ta tip podnebja je značilno da ni rastlinstva saj je tam večni sneg in led, temperature se ne dvignejo nad  $0^{\circ}\text{C}$ , zelo malo padavin, ki so neenakomerno razporejene



## POLARNI PAS

Na severu se nahaja **od severnega tečajnika do severnega pola, na jugu pa do južnega tečajnika do južnega pola**. Za to območje je značilno izrazito pomanjkanje padavin, ter **večni sneg in led**.

- Najnižja izmerjena temperatura v Verhojansku (Rusija) je - 67.8 °C. Zaradi tega se to območje ne uspe segreti do temperature, ki bi omogočala taljenje ledu. Najnižja izmerjena temperatura pa je bila - 89.2 °C na Sovjetski postaji Vostok na Antarktiki 21. Julija 1983.



viri:

<https://www.rtvsllo.si/zabava/zanimivosti/foto-snezno-bele-zivali-ki-kljubujejo-zimam/218288>

<http://www.modrijan.si/slv/Solski-program/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Srednja-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenika-Svet-2.-letnik-gimnazije>

<http://www.kameleon-revija.si/index.php?Task=article&ArticleID=64>

<http://www.worldatlas.com/articles/what-and-where-is-the-tundra.html>

[http://eucbeniki.sio.si/test/pe/pe/G1\\_planetarno\\_krozenje/index3.html](http://eucbeniki.sio.si/test/pe/pe/G1_planetarno_krozenje/index3.html)

[http://www.dijaski.net/gradivo/geo\\_ref\\_toplotni\\_pasovi\\_01\\_predstavitev?r=1](http://www.dijaski.net/gradivo/geo_ref_toplotni_pasovi_01_predstavitev?r=1)

<http://www.modrijan.si/Solski-program/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Srednja-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenika-Slovenija-2-4.-letnik-gimnazija>

[http://www.modrijan.si/slv/content/search/\(offset\)/5270?SearchText=&SubTreeArray=2](http://www.modrijan.si/slv/content/search/(offset)/5270?SearchText=&SubTreeArray=2)